

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytársaságban.

A magyar vezényszó és a néppárt.

Nemrégiben egy országgyűlési képviselővel beszélgettem, ki a néppárthoz tartozik. Többek közt megkérdeztem tőle, hogy a magyar vezényszó, a nemzeti követelmények tekintetében milyen az állásfoglalása: Ő így felelt:

A nemzeti követelmények a magyar vezényszóval egyetemben, kell, hogy minden magyar embernek ideálját képezzék, a mely felé mindannyiunknak törekednünk kell. Ebben a tekintetben egyetért minden magyar ember. A különbség csupán a kivétel módzatainak tekintetében áll.

Magánbeszélgetésről lévén szó, nem akartam a nyilvánosságra hozni. De tegnapelőtt a képviselőház nyílt ülésében is szóba kerülve a dolog, Rakovszky István, a néppárt egyik legagilisabb tagja a következőket mondotta:

En azt hiszem, hogy valamenynyit elbarátaim kinyilatkoztatták, és én is kinyilatkoztattam itt eházban, hogy mi tovább megyünk, mint a Kossuth-párt, hogy mi mindazon nemzeti vívmányokat, melyeket ők követeltek, szintén követeljük, de kijelentjük egyszermind, hogy nemcsak katonai téren vannak mulasztások, amelyek egy harmincöt éves megrögzött párturalomnak következményei voltak s hogy mi ezek-

nek az érvényesülését is követeljük, csak ezt az időt, amikor felvettetek, nem tartjuk alkalmasnak, mert kétszám, hogy ezt a dolgot most keresztül lehetne vinni. Ezt január 26-iki beszédemben mondtam. Igénis, mi a nemzeti aspirációkat jogosaknak, helyeseknek tartjuk. Nézettelérés, t. miniszterelnök ur, volt a taktika tekintetében, de az elvre nézve nézeteltérés nem volt.

Azt hiszem, elég világos beszéd.

A mit mi mindig hirdettünk, hogy magyar nemzeti államiságunk kiépítésében minden magyar embernek egyértelműleg munkálkodni kell, s hogy ebben a munkában a néppárt ép ugy kiveszi a részét, mint akárkifia, minden alkalommal újra és újra igazolódik. A különbség csupán az, hogy a néppárt nem üvölti folyton a nagyvilágba, a mit elvül vall.

A mit a néppárt vall, az megegyezik Apponyi Albert gróf irásával, a ki a mult vasárnap a következőkép nyilatkozott: *A magyar nyelv érvényesülésének követelése átment az egész magyar köztudatba, véglegesen és kiürthatalanul... még a szegény magyar nemzet sem mondhat le arról, hogy a nemzeti élet minden szervével bírjon, szóval, hogy egész nemzet legyen, ha egyáltalán nemzet akar maradni... s ez nem tűri a nemzeti egyéniségnek kitagadását, vagy annak az állami szu-*

verenitásnak eltűnését, a mely a nemzeti egyéniséget közjogilag megtestesíti.

Igy beszél Apponyi Albert gróf s így érez, így gondolkozik az egész nemzet. Ha van különbség, az csupán a kivétel módzataiban áll.

Mit tett a Kossuth-párt? Most egy éve ellene állott a hadilétszám felemelésének. Helyesen tette. Így sem bírjuk. A harc folyamán szóba jöttek a nemzeti ellenszolgalmányok. Hiába mondták nekik, hogy kivitelük ez idő szerint teljességgel lehetetlen. Megindították a háborút. Haremodoruk a kiengesztelhetetlenség bélyegét viselte magán, a fogadkozások, esküdjözések életre-halálra, napirenden voltak. Inkább meghalnak, mint hogy engedjenek mindaddig, míg a nemzeti követelések teljesítve lesznek.

S mi lett a vége? A nemzeti vívmányok dolgában ma is ott vagyunk, a hol a mádi regále-bérlő. Széll, az igazságos megbukott s jött helyette Tisza István, a ki a régi gonosz rendszer sarjadéka s minden törekvéssel azon van, hogy az eltemetett, megalkozott régi rendszert halottaitól feltámassza. Űzi a legszemélyesebb politikát, írta azt, a mit becsületesnek ismertünk eddig s helyébe plántálja a régi gatz.

Ezért szerelt le a magát függetlenséginek nevező Kossuth-párt.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

VISSZAEMLEKEZÉSEK A BOSZNIAI OCCUPATIÓRA 1878-IK ÉVBŐL.

Írta: **Kálmán Lajos**, királyi járásbíró.

Móttó: „El kell menni katonának“
(Folytatás.)

Nagy-Kopanicáról néhány napi pihenés után kezdődött a Száva melletti stratégiai felvonulás, s mi egy zászlóaljjal Szvilaj nevé — egy a Száva parton fekvő faluba — indítottunk. Itt egyelőre a Száva partját őriztük, tábor-őrségeket állítván fel a folyó partján egy hosszú kiterjesztett vonalban.

Tul a folyón a bosnyák terület s az innét kiágaskodó hegytömegek körvonalai látszanak. Láttuk tehát naponként az „igéret földét“, melynek váltóságát talán vérünk hullása is képezi — gondolám gyakran — elmerengve a táj szemléletébe! Szerettünk volna bosnyákokat a tulparton látni, de bizony azok nem mutogatták magukat, különben is golyóval köszöntöttük volna őket.

En egyik éjjelen egy fontosabb pozícionál voltam; őrségemmel virrasztva, míg társaim alusznak, de meg a felelősség tudata sem engedte szememeimet pihenésre zární, midőn jött a parancs, hogy be kell vonulni, mert a falut elhagyja a zászlóalj. Sejtettük, hogy ütött az óra a Száván való átkelésre, s azonnal elcsigázottan utnak indítottunk a Száva mentén keleti irányban Samác

felé. Minél nagyobb utat tettünk meg, annál élénkebben hallatszott egy előttünk még szokatlan tompa dőrej, ekkor már szólt az ágyu.

Magyar-Samácra érve hallottuk, hogy másnap vagyis szeptember 14-én kelünk át a Száván pontonhidon. A bosnyákok és törökök részéről való ellenállásról ekkor már sok mindenféle hír keringett közöttünk, egy pár hidászt a tulpartól már le is löttek. Furcsa érzések szálltak meg bennünket, annak tudata, hogy holnap ltközetbe megyünk s egyikünk vagy másikunk ott maradhat s aztán adió szép világ! egy kis önmagunkkal való számadásra hívott fel bennünket.

... Van nekem egy jó barátom — Fittler Sándor gazdatiszt — ki önkéntes és kegyeres pajtásom volt, nos hát ez a jó barátom völegény volt, szegényt ugy sajnáltam, mikor szép menyasszonya arcképét elővéve, annak lélekteljes szeméből tudakozódni látszott, hogy gondol-e rá e válságos órákban. Ekkor áldottam sorsomat, hogy nem vagyok fogadkozászerű leköve senki szép szemeké!

Ünnepélyes fogadalmat tettünk egymásnak, hogy ha egyik, vagy a másik megsebesül, vagy elesik, a hozzátartozóit értesíti. Lelkileg ekként elkészülve, hátra volt a test kívánalma, mi pedig a kis pihenésen kívül nem állt másból, minthogy egy kis szeszszel megöltesszük kulacsainkat s ezért ostrom alá fogtuk kantinosunkat, ki méregdrágán adta spiritusát, mert a nagy keresletnél fogva más liquidumot alig lehetett kapni. A harc tűzére tehát magamat én is ellátam szeszszel, azután meg felesleges terhentől könnyítettem meg

magam, kenyerünk felesleges részét elhántuk — mit később alaposan megbántunk — valamint a „borjú“ belsejét tisztogattuk meg, több fehér ruhát, keféket s más efféle ingredientákat részint elhányva, részint elajándékozva, mert kilátást nyujtottak arra, hogy átkelésünkkor az ellenség a hidat löni fogja, az eshetőség pedig megvolt a Szávéban fűrödhetni, cakk und pakk!

Kimerülve a nap farsztó izgalmaiktól, nyugodtan hajtottam fejemet álomra, sokat, nagyon sokat gondolva ide vissza, az édes otthonra, hol talán épen most imádkozik értünk az édes anya, az édes apa!

A csillagsátor alatt a harmatos fűvön elaludtam. Kora reggel talpon volt a tábor, indulandván a Magyar-Samactól mintegy félóránnyira eső s a parton felállított útegek és a Lajtha nevé „Monitor“ védelme alatt készülő pontonhidhoz. Sorakoztunk. Imára vezényelték, az ezredesünk buzditólag szólt hozzánk, hivatkozva a magyar vitézségre!

Sok furcsa dictiót hallottunk az egyes század parancsnokoktól, da akár mily rossz magyarsággal is, a végzélt a buzditás volt. A legénység hangulata általában véve emelkedett volt, még az én békés kedélyemet is elragadta a harci tűz, tudtuk és éreztük, hogy magyar katonák vagyunk s a világ szeme figyelemmel kísér bennünket. Kivonultunk az összpontosított helyre, hol az egész IV-ik Bienert-féle hadtest már felvonulva volt a Száva mellett, várva, míg a hid elkészül, mely az ágyuk vételeme alatt most lett elkészülendő. Szólt az ágyu egyre s mi egy vöygben

Mai lapunk 4 oldal.

Mondja meg most már akárki: nem tiszteletesebb politika-e, nem igérni, fűtőt, mikor úgy is tudja, hogy az ígéretet teljesíteni képtelen — mint igérni, az egész nemzetet fellovalni s a nagy háborúság végén annak kell kiszólni, hogy a képviselő urak csak komédiáztak, az eredmény semmi, de a nemzet fizethette a belépődíjat a kőnyelésükért.

Előfizetési felhívás.

A „Fejérmegyei Napló“ ez évi folyamával pályájának X-dik évfolyamába lép. Tizenegy esztendő óta küzd ernyedetlen kitartással azért a zászlóért, melyre a keresztény magyarságot való küzdelem van írva. Büszkeséggel vallottuk és valljuk ezt a programot a magunkénak továbbra is, hiszen küzdelemünk a magyarság 1000 esztendősi alapjairól, szilárd bázisáért folyt.

Ezért fog folyni továbbra is

Az igazság s az igazságnak szeretete lesz vezérelvünk a jövőben is s ezért örömmel hozzuk áldozatul munkáinkat, legjava erőnket.

E mellett olvasóközönségünknek kellemesen szórakoztató olvasmányul kívánunk kedveskedni. Tárcákban, apró közleményeinkben azon voltunk eddig is és arra törekszünk a jövőben is, hogy szívesen s örömmel láttott vendégei legyünk minden családnak. Elvünk a jóízű terjesztése, a keresztény erkölcs ápolása.

Örömmel tapasztaltuk a három év alatt, a mióta a „Fejérmegyei Napló“ a jelen szerkesztőség kezei között van az olvasóközönség meleg partfogását és lapunkhoz való ragaszkodását s azt, hogy olvasóink és előfizetőink száma mind szélesebb körben terjed. Alázattal kérjük a támogatást a jövőben, valamint azt is, hogy lapunk barátai a „Fejérmegyei Napló“-t minél szélesebb körben, terjeszteni s ajánlani szíveskedjenek.

heverészve olvastunk a lövések számát, közben dalolva azt a nótát:

„Török garancia köröskörül füstölög,
A tüzeket nagy ágyuja menydörög
Obester ur maga fuja egy trombitát,
Harcza hívja a vitéz magyar bakát.“

Vége úgy déli 10 óra felé a hid elkészült s ezredünk volt a második, mely azon gyors lépésekben a „borjú“ szíjjakat megeresztve, átvonult. A tulparton nagybozotos kukorica- és ciroktáblákba jutottunk, melyet az előttünk járó huszárok már átkutatnak s ütegeink ágyúkkal összelövöldöztek, hogy a netán elrejtőzve levő bosnyákok kikergethessenek a különben lesből való támadásra jó helyül szolgáló kukoricaföldökről. Ellenségnek azonban sem hire, sem hamva nem volt. Áradatként jött át a hídon a katonaság minden fegyvernemből s egyenesen a Magyar-Samác-csal szemben fekvő Török-Samác felé mentünk, mely a hídól félóránnyira lehetett. Török-Samác ekkor már az ágyuk tüzétől több helyen égett. Egy kis ellenséget mégis csak szerettünk volna látni, szidtuk a bosnyákokat, hogy megszökött előlünk.

A város alá érve, megálltunk, bevárva az egész hadsereget, mely egy pár óráig szakkadatlantul jött. A városban minden elhagyva, seholy egy lélek nincs! Bakáink elkezdették gyujogatni a faviskókat, melyek rendkívül nagy hőségben hihetetlen gyorsasággal égtek. Szemlélődő természetnél fogva nem végtelmen bele a pusztításba, sajnáltam e szerencsétlen nemzetet, melyre

A „Fejérmegyei Napló“ előfizetési ára:

Egy évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 kor.
Negyedévre . . . 3 kor.
Egy hónapra . . . 1 kor.

Egyes számok a dohánytözsdekben, esetleg lapunk szerkesztőségében (Szent István-tér 1.) 10 fillérért kaphatók

UJDONSÁGOK.

— **Városi közigazgatás.** Székesfehérvár szab. kir. város közig. bizottsága **Fialdi Pál** báró elnöke mellett tegnap tartotta meg rendes havi ülését, melynek folyamán az egyes szakfeladatok jelentését vita nélkül fogadta el s meglepetést keltett, hogy az ex-Jex Jacára mintegy 4000 koronával több adó folyt be, mint az előző év ugyanazon hónapjában. A közbiztonsági állapotokról adott jelentés kapcsán **Tóth Artur** biz. tag rámutat a rendőrségnek a nyomdász-sztrájk folyamán tanusított erély nélküli megtartására s ezt főleg az idegen izgatókkal szemben helyteleníti. **Tóth Aladár** a tanoncszűkítés abszurditását maró gúnnyal aposztrófálta. A rendőrség gyengeségét mi sem igazolhatná inkább, mint az a körülmény, hogy a tanoncsok nem volt képes munkába állítani, noha köztudomású dolog volt, hogy a sztrájkvezetők sikaszították el a szedőgyerekeket. E tárgyban a főkapitány felvilágosító jelentését kérte a bizottság. **Tóth Aladár** mult havi felszólalására **Vajda Geza** főmérnök jelenté, hogy a telefonvezetékek elhelyezése tárgyában egy miniszteri kiküldött járt Fejérvárost s egy újabb praktikus terv kivételre már a költségvetés is elkészült.

Városunk közegészsége a főorvosi jelentés szerint kielégítőnek mondható. A születések száma az előző két hónapéhoz csökkent, de a halálozás nem emelkedett. A hasi hagymázon kívül a bélhurut, valamint a tüdő és légutaknak hurutoslobos bántalmái voltak az uralkodó megbetegülések. Született 86 (a mult hóban 102) és pedig törvényes fi 41, nő 38, törvénytelen fi 4, nő 3. — Hazasságra 6 pár lépett. Elhalt: 76, és pedig fi 40, nő 36. Ebből 7 even aluli törvényes fi 11, nő 9, törvénytelen fi 3, nő 2. Nevezetesebb halál-okok: Velezületett gyengeség 2, görcsök 3, belhurut 7, hasi hagymáz 1, tüdőlob 8, gümőkór 10, guta 2, vizebetegettség 8, elmebaj 6, aggkór 8, öngyilkosság 1. A Szt. György kórház halottjai közül 8 székesfehérvári maradt, Járványos kórok állása: Hasi hagymáz maradt 25, szaporodott 29,

jogtalanul, s a történelem által soha nem indokolhatólag röhögünk, hogy fenevadként elküldözük békes honából midőn jogos önvédelemben fegyvert fogott ellenünk!

Összeborzadtam önkéntelenül is, midőn a legénység berohant egy szép mecsethe, hol mindent, mi a kegyelet tárgya, tört, zuzott, a szép csillárokat, szent edényeket megsemmisítette, a mecsét tornyába csóvát vetett, porra ígétvén Allah szent házat.

Bizony mondom, ez nem vált dicsőségere a Boszniában kulturmisszióra vállalkozó osztrák-magyar hadseregnek. A mi mindent a pusztítást — miben bakáink utolérhetetleneknek bizonyultak — némileg indokolhatná — az a bosnyákok és törökök részéről itt megkísérelt ellenállásra vezethető vissza, mert sáncaikból a hidászokra löttek s a hid elkészítését megakadályozni kísérelték.

Elvégre midőn beállított a gyujtogatás és pusztítás, és az egész hadsereg együtt volt, indultunk tovább meg pedig két irányban, a 13-ik hadosztály Török-Samácztól keleti irányban Brecka felé, a másik a 31-ik hadosztály, melynél én is voltam nyugoti irányban a Gradasc felé vezető országuton.

Ezen utunkban becsületet országuton haladtunk, a távirda oszlopok mindenütt kivágvá, a hidak szépusztítva s az ételhulladékok az uton szanaszét heverve voltak, miből, valamint egyes felkelőknek elfogásából következtettük, hogy a felkelők csapatjának nyomában járunk.

(Vége köv.)

gyógyult 38, elhalt 1, maradt 15. Vörheny 1, difteria 1, számarhurut 15, maradt 6. Járvány kórház zárva.

— **Gondnokság alá helyezett képviselő.** A budapesti kir. törvényszék értesítette a képviselőház elnökségét, hogy **Baross Károlyt**, a bodajki kerület országgyűlési képviselőjét családja kérelmére gondnokság alá helyezte. Az elnökség a házszabályok értelmében az összeférhetetlenségi bizottsághoz teszi át a bírói értesítést, melynek alapján a bizottság megállapítja az összeférhetetlenséget. E szerint Bodajkon előreláthatólag hamarosan új választás lesz. E kerületben már 1866-ban és 1901-ben nagy erővel szerepelt a néppárt, amely szemben a kormány mindkét ízben csak erőszak és pénz irán tudott aránylag csekély többségre vergődni. Most is jelöl a néppárt Bodajkon, még pedig **Kállay László** dr. jelöli, a ki már 1901-ben erős pártot teremtett magának. Kéty érdekelnek a néppárt már a legközelebbi napokban megkezdő akcióját a kerületben.

— **Farsang.** A székesfehérvári amatióklub 1904. évi február hó 13-án a Szent István tere és melléktelepiségekben trefás jelmez-estét rendez. Belpó-díj: személyi jegy 3 kor. csúdiadéj 8 kor. Pályók ára: 1-ső számú pályók 10 személyre 40 kor. 2 és 3 számú pályók 6-6 személyre 24 kor., 1-10 8 számú oldalpályók 5-5 személyre 20 kor. Egyes pályóúlések is adhatók 4 koronáért. Kezdete este 7 órakor.

— **A nyomdász-sztrájk** véget ért. A kibékülés megtörtént, de a mozgalom fúfánkjá bennmaradt. Tegnap a közigazgatási bizottság ülésén került szóba. **Tóth Artur** biz. tag megintertelítette **Ree** István főkapitányt a rendőrség eljárása miatt, a mely személytelenül volt: a két küzdő fél a munkaadók és munkások közül csak az utóbbiak fogta pártját, de az előbbi nem védelemzett. A munkásoknak joguk van sikra szállni a maguk jogai mellett, föllephetnek követelésikkal, de mit keres közöttük a pesti izgató, a ki nem dolgozni jött, Budapestet sem dolgozott, mert neki az igazság a kenyere. El urasán, pezsgőzik, vilhardozik s a munkások fizetik a csecht. A rendőrségnek nemcsak joga, hanem kötelessége is lett volna az ilyen alakot eltoloncolni. Mert senkinek sincs beleszólasa az ellen, ha valaki városunkban megjelen, de a ki izgatni jön, hogy megfelelő napidíjat az izgatással megszoalga, az csak a kitoloncolásra szolgált rá. A közigazgatás tagjai egyértelműleg helyeselték **Tóth Artur** indítványát s a jövőben aligha fog egy-két csókustá ur nap-számért legútni, hanem per zsuff toloncoltunk vissza a Jakabok közé — a kávéháza.

— **Egy jegyző nyugdíjartatása.** Csapó Adám szerkesztőn jegyző folyton súlyosbodo agybetegsége miatt nyugalmotla vonult. Mint halljuk, utója **Halász Dezso**, az eddigi szorgalmas és ügyes segédjegyző lesz.

— **Schützer redívius.** A megegyezéselt közigazgatás dicsősége, hogy közel egy év óta húzódik Schützer Jakab ügye s erdemleges határozatig még mindig nem jutott el a hatóság. A tanács legutóbb utasította a rendőrfőkapitányt, hogy a telep beszüntetése tárgyában, mert nevezettnek telepengedélye nincs, hozzon határozatot. **Ree** főkapitány határozata előtt az összes iratok a miniszteriumhoz kerültek, mert Schützer Jakab egyenesen a miniszteriumhoz fordult jogorvosalásért, a honnan most a tanácsi határozat jóváhagyásával jöttek vissza az iratok a rendőrséghez. Az ügy tehát most ismét a kezdetek kezdetén van. **Ree** főkapitány ma délelőtt dr. Bierbauer Viktor főorvossal helyszíni szemlét tartott a Schützer-féle szepparfőző-telepen s utólag konstataált, hogy a telep bűze a közegészségre hatalmas s a memnyiben engedély e telep felállítására nem adatott, a főkapitány határozata a telep üzemének beszüntetését rendeli el. Azt hisszük, hogy most már gyorsabb tempóban fog haladni a megfenekelett ügy s remélhetőleg a nyár folyamán nem lesznek kénytelenek a környék lakói a telep penetrális bűzét élvezni. Beszélnek finomítóról, szagtalanítóról, pedig beláthatnák, hogy ha ilyenkor vagyis télhideg idején nem sikerül a szagtalanítás, mennyivel kevesebb történetük ez meg a nyári forróság alkalmával.

— **A zenekedvelők egyesülete** f. hó 18-án d. u. 5 órakor tartja közgyűlést a városház nagytermében.

— **Becsuktak egy balfot.** (Részben a Friss Újság címére.) A minap reggel zárva maradt a városházán egyik keresztény fűszerüzlete, mely arról nevezetes, hogy vele még eddig egy gazdája sem volt képes boldogulni. Mostani tulajdonosa, a kinelt üzlete, mióta azt átvette, állandóan rosszul ment, már akkor, mikor a ker. fogyasztási szövetkezet megindult, eladni szerette volna. A szövetkezet át is vette volna, ha nem szab cskéje (keresztény intézményről levén szó) lehetetlen feltételeket. Vonaglásra így tovább tartott, 3 év helyett öt évig. Most megbukott. Máskor is megtörtént már ilyen dolog nálunk is, másutt is. Fájó szívvel tértek az emberek napirendre felelte. Székesfehérvár belvárosának legalább hat boltját tudnánk hamarosan elszámlálni, mely gazdát és vállalat cserélt már akkor, mikor a keresztény fogyasztási szövetkezetnek még híre-hírnéve sem volt a városban. Mi buktatta meg őket? Hogyan boldogulhat Izrael fia ott, hol a keresztény tulajdonos tönkre ment? Senki nem kutatta. Most meg van a bűnbak, a keresztény fogyasztási szövetkezet. Nem vagyunk elfogultak. Nem állítjuk hogy a szövetkezeti boltok nem ártanak a keresztény kereskedőknek, de ebből még nem következik, hogy általában ártanak. A város szele a körök mellett itt-ott virágot is tör le, de utána még is csak felfrisül, megújul a levegő. Ne bántuk, főleg mi, keresztények és katolikusok, ne bántuk a keresztény restaurációnak ezt az ifjú erővel száguldoó viharát. Lássuk be már egyszer, hogy a keresztény kereskedelem Magyarországon így is — úgy is vonaglik s a megsemmisülés rémével küzd, míg el nem bukik teljesen. S ha már egyszer így áll a dolog, hadd fújjon az a szél, hadd tisztuljon a levegő. Az itt-ott elpusztuló gyenge virág helyett bő kárpótlásul szolgál az a tudat, hogy az utolsó órában jó helyen vetettük meg a lábunkat s talán megmentjük azt, a mi még megmenthető.

— **A tisztviselőkhöz Otthona** f. hó 16-án, azaz szombaton d. u. 5 órakor tisztújító közgyűlést tart, melyre a tagok ez uton is meghívottak. A tisztújítást az elnök, tükár, pénztárnok és könyvtáros szokásos évi jelentése előzi meg.

— **A Vörösmarty-kör** a felolvasások sorozatát (10 felolvasó estén) a legközelebbi vasárnap, január 17-dikén este fél 6 órakor saját helyiségében megkezdte és minden vasárnap este fél 6 órakor folytatja. Az első felolvasás január hó 17-ikén este fél 6 órakor tárgya: *Dalmácia és Halmácia visszacsatolásának kérdése.* Felolvasa Harass Rezső, a Budapesti Földrajzi-Társaság elnöke. — Ezen felolvasást este 8 órakor ugyancsak a Kör helyiségében társasvacsora követi, melyre a t. hölgyszociális is szívesen meghívja a választmány. A társasvacsorára jelentkezni a körben kitett íven lehet. Az összes felolvasásokra érvényes belépő jegyek ára: Körtagok számára személyjegy 1 kor. Körtagok számára családjegy 2 kor. Nem körtagok számára személyjegy 2 kor. Nem körtagok számára családjegy 4 kor. Diákjegy 1 kor. Egyes alkalomra szóló személyjegy ára 40 fillér. Jegyeket a Vörösmarty-Kör helyiségében naponta 4—5 óráig lehet váltani.

— **Mafadunk! Gazdagszunk!** Évek óta hiába törjük rajta a fejünket, mint lehetne városunkat egy boldogabb jövőre hajnalára ébreszteni. A polgármester feje 25 esztendő óta fő ebben az irányban. A város atyái egyik értekezletet a másik után rendezik, hogy a boldogság ösvényére lehessenek. Csínáltunk vicinálisokat — kárt hoztak; építünk kaszárnyákat — ráfizetünk; vettünk sörházat — üres pincével; adtuk helyet a törvénykezési palotának — szídnak bennünket a rabok, csak úgy harsog; terveztünk városházát — pénz nélkül. Szóval küszl: hogy nem lehet boldog a magyar! Legfeljebb ha meghal egy gazdag amerikai nagybácsi és testvér a városra annyit, a miből utakat, iskolákat, vízvezetéket, városházát építhetünk szóval mindent — was gut und theuer. — S most akad valaki, a ki kitalálta a meggazdagodás kulcsát. Mert hát ész kell ehhez is. Az pedig van annál, a ki a Kolumbusz tojását talpra állította.

Tréfa és élcelődés nélkül jelentjük városunk közönségének, hogy Polczér Péter, városunk leleményes gazdasági tanácsosa egy korszakalkotó hírrel lept meg bennünket. Rég törté a fejét azon, miként találhatna a város számára egy oly

jövedelmi forrást, mely az anyagi zavarok és adósságok nyomozást terhén könnyvenc. Számos terveit közt azon is gondolkodott, hogy miként lehetne föltalálni azt a forrást, a mely a sósótan ezélt 30—40 esztendővel oly pompás savanyuvizet szolgáltatott, a melyhez hasonló nem sok van Európában s a melyhez képest a Mohai Ágnes-forrás vize tyukoknak való lőre. Nagy népszerűségnek örvéngett ez a víz akkoriban. A város közönsége vasárnaponként seregostól látogatta s nagy élvezettel iták a pompás szénsavdus italt.

Ott volt körülbelül 100 lépésnyire a sósóti vendéglőtől benn a vízben. Sajnos azonban, hogy csak akkor volt élvezhető, ha nyáron a tó vize kiszáradt s a mocsár vize nem nyomta el. Akkor deszkákat raktak le s valóságos lakodalmakat csaptak belőle. Persze ha a tó vize megdagadt, a kitűnő ital elapadt. Sokan sajnálták azóta, hogy kellő furásokat nem eszközöltek s a város közönségét egy dús jövedelmi forrástól megfosztották. Most egy véletlen Polczér Péternek, városunk derék és buzgó tanácsosának juttatta a szerencsét, hogy a forrásra ismét ráakadt és pedig az eredetűl messzebb, a csőszház közelében. Bámuvla látta a kincseshánya létezését s rögtön gondoskodott, hogy néhány üveggel Budapestre küldjön az országos vegytudományi állomásra. Annnyit a hír szerint már most is mondhatunk, hogy a forrás vize bámulatosan dús szénsavtartalommal bír és csak a néhány méternyire jellemző talajvíz eltávolításáról kell gondoskodni, hogy a remek forrásvíz hozzáférhető legyen.

Gazdasági tanácsosunknak azóta mondhatlan tervekben fő a feje. Ugy szólván se éjele, se nappala, hiszen mint a város derék polgárának és különösen buzgó tisztviselőjének mi is okozhatna oly örömet, mintha városunkat egy oly jövedelmi forrással ajándékozhatná meg, mely megmentene bennünket attól, hogy csupa légvárak építésével töltsük időnket. Hír szerint már Edes-kutyával is tárgyal a forrás vizének értékesítése tárgyában. Annny bizonyos, hogy ha a terv sikerül, városunk történetében egy új fordulópont állott be és egy boldogabb jövőre hajnalára ébredünk, a hol nem lesz pótladó, hanem lesz haladás, rohamos, lázas haladás.

— **Olvasóinkat** kérjük, hogy ha birtokukban volna még lapunk múlt évi 13-ik (február 7-ki) száma, — kegyeskedjenek szerkesztőségünknek (háromszoros áron) szolgáltatni.

— **A kereskedelmi csarnok** szombati mulatsága iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A vigalmi bizottságnak sikerült a vásár elárulásától városunk 20 előkelő urasszonyát és 20 bájos urleányát megnyerni. Mint értesülünk, lesz a vásáron pezsgős, boros sátor, cukrászda, trafik, virágárusítás, kezimunka eladás és még több kedélyes, mulattató arucsarnok és minnélült szabott árak. A vigalmi bizottság ez uton is kéri a elárulásban résztvevő hölgységet, hogy esti fél 9 órakor sziveskedjenek megjelenni a sátorokban való elosztás miatt.

— **Fegyvergyakorlat motoros kocsikkal.** A honvédelmi miniszter most rendelkezést adott ki, hogy azok a tartalékos tisztek és katonák, akik fegyvergyakorlati kötelezettségüknek valamely magasabb parancsnokságnál a maguk motoros kocsiján vagy kerékpárján mint parancsértisztek, illetőleg altisztek alkarnak eleget tenni, szándékukat mindíg február végéig jelenték be az illetékes honvédkiegészítő parancsnokságnál. A motorgépész és kocsik szállítási költségét, a gépész ellátását a honvédelmi miniszterium fedezi s ezenfelül kopás címén a motorkocsikért naponta 30 koronát, a motoros kerékpárért 6 koronát fizetnek a tulajdonosnak.

— **Kritikus napok 1904-ben.** Bár meghalt a hírneves Falb professzor, azért az ő kritikus napjai tovább élnek. Az ő metodusa szerint összeállították most a „kritikus napokat” 1904-re. Elsőrendű kritikus napok: Jan. 3, feb. 1, márc. 2, márc. 17, jul. 13, aug. 11, szept. 9, okt. 9. — Másodrendű kritikus napok: jan. 17, febr. 16, apr. 15, máj. 13, jun. 13, jul. 26, aug. 26, szept. 24, nov. 7, dec. 7. — Harmadrendűeknek jelöljük ki a következő napokat: apr. 23, máj. 29, jun. 27, okt. 24, nov. 23, dec. 22. Így tehát ezen évben 8 elsőrendű, 10 másodrendű és 6 harmadrendű kritikus nap léssen. Mára 16-ika és szept. 9-ikét „különös hangsúlyozással” jelöljük ki az elsőrendű kritikus napok közül. Csak aztán beváljon a jövendőlés.

— **Lángos és tituly.** Nem akartunk írni arról a szomorú hírről, mely városunk bírói karának egyik leghetesebb és legzsebb jövőre hivatott tagját, Kenessey László törvényszéki al-bírót érte. Mivel azonban a fővárosi lapok írták róla, nekünk is meg kell emlékeznünk a szerencsétlen fia al ember tragédiájáról. Kenessey László már diák-korában magasan kiemelkedett társai közül. Bámulatlan emlékező tehetsége, éles ítélőtehetsége, mindig nagy előnyű szolgálati meli tanulmányában. Pompás stílusa képesítette rá, hogy mint író is szerepeljen. Mint gimnázista már tagja volt az országos ornithologiai egyesületnek s magyar és német nyelven megjelent értekezései a szaktudósok közt is élénk figyelmet keltettek. Jogi tanulmányainak végeztével a bírói pályára lépett, előbb aljegyző, majd a múlt évben albíró len. Fényes tehetségeivel azonban együtt járt a túlzás is. Nagyrühivatottnak érezte magát és szeretett olyanokkal társalogni, a kik rangban, vagy tudásban a többi emberek föl emelkedtek. Ez lett a végzete. A Szent István Terem báljánál a rendezőség óhaja ellenére magára vállalta az ügyvivő alelnök minden teendőjét, hivatalba nem járt s éjjel-nappalát a bál sikere foglalta le. A folytonos izgatottság és kimerültség végre annyira igénybe vette idegzetét, hogy szombaton a bál napján d. u. szüleire Petendré, vasárnap pedig a Schwartzler-féle gyógyintézetbe szállították. Az orvosok véleménye szerint a szerencsétlen fiatal ember néhány hónap múlva újra visszanyeri elvesztett egészségét.

— **Hirtelen halál.** Dezső János sárkeszi lakos, 63 éves napszamos Erdélyi József sárkeszi gazda portuján az istállóban húzta meg magát éjjelenként. Az utóbbi időben betegeskedett az öreg, orvosi segélyt azonban nem vett igénybe s ágyának sem esett. F. hó 12-én reggel Erdélyi benyit az istállóba s halálhírcsözt találja a napszamosot, aki néhány perc múlva meg is halt. Dr. Mészoly járóorvos felboncolta a tetemet s megállapította, hogy a halált szívizvételhiús okozta.

— **Egyesületi közgyűlés.** A Székesfehérvári kereskedő ifjak egyesülete 1904 január hó 24-én délután 2 órakor tartja rendező évi közgyűlést.

— **A Vízvárosban építendő templom** javára Jankovits István ur 17. sz. gyűjtő íven a következők adakoztak:

Simon József, Litold György 2—2 k., özv. Kuncz József 23 f., Pap József 30 f., özv. Nyulási Ferenc 20 f., Nyak Ferenc 1 k., özv. Fekete Mihály 40 f., Nyulási József 1 k., Posner Ignác 2 k., Juhos Ferenc 30 f., Kis Ignác 20 f., Vados Sándor eszm. 50 f., Varga György 10 f., Lovász Nagy Ferenc, Szabó Lajos 20—20 f., özv. Karó Mihály 1 k., Báron János 30 f., Szabó József, Károly István 1—1 k., Somogyi Ferenc 30 f., Bódaji János 1 k., özv. Leucses József 2 k., Szalai Irma 1 k., Mohácsi Ferenc 20 f., özv. Metykó István 40 f., Mészáros Ferenc 1 k., Szemes János 20 f., Mohácsi József, Szűcs József 1—1 k., Molnár István 10 k., Kuncz András 2 k., Harza Ferenc 40 f., Hoffner Ferenc 1 k., özv. Balogh Edéné 40 f., dr. Szabó Elemérné, Ascher Ferenc 2—2 k., Héjji Ferenc, Németh Sándor, Zalka Károlyné 1—1 k., Kuntz József 2 k., özv. Csurgai Ezerencé 1 k., özv. Tambur Mihályné 2 k., Jankovits István, Arany András, Majzer István 1—1 k., Pajor Imre 10 f., Gotthardi József, Gotthardi József 1—1 k., Máté Ferenc Rosta Szabó István, Hirling Pál 2—2 k., Moharos Sándor 20 f., özv. Veivolné 30 f., Krammer Antalné 2 k., Szalabon Mihály, Szalabon Mihályné 20—20 f., özv. Vilbaker Károlyné 10 f., Szabó István 10 f., Duorszky N. 40 f., Nyakas Gy. 2 k., Mohácsi József 1 k., özv. Jankovits Ignác 40 f., Móra Lajos 10 f., Ripka József 30 f., Dohos Lajos 20 f., N. N., Julász István, Ring József 20—20 f., özv. Süttő János 10 f., Majzer József 40 f., Jávor István 20 f., Folkert Lajos 1 k., Vemiczay István 1 k., Mihályi József 40 f., Fial Márton, 1 k., N. N., 10 f., özv. Gáncs Jánosné 2 k., özv. Vemiczay Istvánné 1 k., özv. Bocsák Györgyné 20 f., Kiss József 40 f., Szabó József 50 f., Szantner János 20 f., özv. Jankovics Imréné, Pothauszki Józsefné, Szemeti György 1—1 k., özv. Jankovics Istvánné 40 f., N. N., 20 f., özv. Dominkovics E.-né 20 f., özv. Reszenczki Simonné 10 f., Szokoly István 40 f., Szathmári József 20 f., Németh Elek 40 f., özv. Schmidli Józsefné 40 f., Revalandné, Szabonné 1—1 k., özv. Katona Horvátné 50 f., Majzer Mihály 1 k., Mohácsi József 2 k., özv. Schöll Fülöpné 60 f., özv. Babotai Józsefné 1 k., Maron József 2 k., Császár Mihály 4 k., Mőzerné Károly 10 f., Schvab Fer. 1 k., Móra Mária 40 f., Baranyai László 40 f., Csucs Istvánné, 1 k., Csucs István hitoktató 5 k., Kocsiszky A. 1 k., Maizel Tivadar 10 f., N. N., 40 f.

— **Vége a sztrájknak!** Vége a mi sztrájkunknak is, melyet a mélyen tisztelt olvasóközönsséggel szemben önkéntelenül tanusítottunk. Azonban — ha megengedik igen tisztelt olvasóink, hogy egy kicsikét ösztöndék legyünk — ránk is ránk fért már egy kis pihenés. Évrol-évre, nap-nap után vadászni a hírekre, figyelni a magas politika útjait, hogy vajjon rendezen ver-e, vagy lázban van-e; s ha egészséges mint a makka, kitalálni az okokat, hogy hát mégsem egészséges; érdekesnek lenni, mikor az emberek nem szolgáltak hozzá anyagot; keresni valakit, a kivel az ember összevesszék, ha van rá elég ok, ha nincs: pletykálni, mert hát az olvasóközönsség azt így kívánja s így tartja a maga újságát elég szellemesnek és érdekesnek: mindez — méltóztatásuk elhinni — megkívántja az emberrel az édes pihenést, a mit a világgyűlöző Vajda János oly szépen fejezett ki:

Élni, éldegélni szépen,
Békességben, csendességben...
És egyebet mit se tenni,
Csak pihenni, csak pihenni...

Ha megengedik egy kissé, elmondjuk a nyomdász sztrájk történetét.

A sztrájk első napja váratlanul ért bennünket. Óriási meglepetésül szánták. Mikor felelőstünk a szerkesztői helyiségbe lépett, megdöbbenéssel látta, hogy a szerkesztőség beltagjai a kályhát támogatják és gondatlanul fújják a füstöt a levegőbe. A megdöbbenés azonban csak egy percig tartott, a másik percben már oly dühbe gurult, hogy egyenesen a felső c-nél kezdte:

— Hát ti mit csináltak itt? Mi!? Hát nincs dolgotok? En tudok egy vidám díszőrtörő vacsora után, a mi 12-kor végződött, 4-kor felkelni és szolgálatot a nagy közönsséget, hogy tisztességes lapot olvashasson. Ti pedig itt a kályhát támogatjátok...

— Hát tehetek én róla — vág bele a szóba az egyik pokoli flegmával, — ha odakinn 12 fok hideg van.

— Dolgozzatok, majd kimelegessztek.

— Dolgozzunk? hát még mit nem!?! máma sztrájkolunk.

— El is csaplak benneteket valamennyit stante pede, az már egyszer szent.

— Mért ne sztrájkolnánk, mikor a szedők is sztrájkolnak — felelt a legvéresebb szája Alborák.

— Kik sztrájkolnak?

— A szedők sztrájkolnak, tisztelt felelős ur, ha nem hiszi, győződjék meg róla — szólt minden szót jól megnyomva.

Felelőstünk egy darabig ámult-bámott, aztán szó nélkül sarkon fordult s rohant a nyomdába. Ott mosolygva fogadták. A művezető boldogan dörszölte a kezét, a szeméi villogtak, szénfekete bajusza föl is billent, le is billent s akkora mosolyok jelentek meg az ábrázatán, mint egy rózsaszínű farsangi fánk.

— Bizony megszöktek az imposztorok, ma már egyik sem dugta errefelé az orrát. Sőt ami lehuncutabb a dologban, megszöktek az inasokat is.

Felelőstünk egy darabig álmélkodott a mikor már kedvére kiálmodta magát, elővette a jobbik kedvét meg azt az aranyelvet, hogy „valahogyan majd csak megleszünk, hiszen még soha se volt úgy, hogy valahogyan ne lett volna” s másfeleket lépve elrohant a szerkesztőségbe.

Ott üdvívalgással üdvözölték, a segéd-szerkesztő földobta egyetlen sapkáját az ég felé és éltette a betűszedőket, illetőleg a sztrájkolókat. A nagy öröm tisztelére diszaldomás fízódott.

— Éljen a sztrájk legalább egy hétig! — ez volt ezután a jelszó.

— Hát aztán?

— Aztán már ne igen éljen, mert az előfizetők alighanem megszokálnak. Egy hetet ők is eltűnnek, látván, hogy ez egyszer nem minket kell szidni, de aztán alighanem drága fejünk-höz származtatnak a két oldalas újságjainkat.

Mit tegyünk? Kiszeltünk, hogy valamelyes lapot mégis adunk, annyit, hogy az olvasó közönsséget a rendkívüli helyzetről értesítsük, no meg megírjuk a botrányosabb szenzációkat. Vezércikk nem lesz, tárcsa sem lesz, nem szidjuk a kormányt sem az obstrukciót, legfeljebb a szedőket, azt is inkább elvből és kötelességből, mint meggyőződésből.

Mosolygva és kimondhatatlan flegmával néztük a nyomdatulajdonosok és betűszedők páros viaskodását. Egyik is erőlködik a másik is — mi pedig: a harmadik, örültünk.

— Csak legalább még egy hétig barátaink! Pénteken lapunk szerkesztőségében tanácskozásra gyűltünk össze, a nyomdatulajdonosok is, meg a szerkesztők is. A sztrájk tartamára szög-re akasztottuk az elveinket. 67 és 48 megszűntiek választófal lenni s elhatároztuk, hogy mi is kartelli csinálunk a betűszedők ellen. Adunk hirovatot közös szöveggel. A Szent István-Terem bálját pl. így osztottuk fel magunk közt. Lapunk felelőse ifjúi lelkesedéssel megírja az általános, hangulat-keltő részt, míg a Székesfehérvári Hírlap széleskörű ismeretekkel rendelkező szerkesztője, tekintve az ő mély és gazdag tapasztalatait, a bájós hölgy-koszorúról, valamint a toilettek körül érvényesíthető tudni illőkről írjon. A Székesfehérvár és Vidéke szerkesztőjére csak az marad, hogy örüljön a mi munkánkunk.

De hát a szép terv, a nagyszerű munkakönnyítés ideája füstbe ment. A betűszedők elővették a jobbik eszközt s elfogadható alapon kezdtek az egyezkedésbe. A Heckenast-féle nyomdában már kedden munkába állottak a szedők s így a közös lap terve meghalt, mielőtt megszülehetett.

Kedden egyezkedett az Egyházmegyei könyvnyomda s szerdán már ott is vigan s a régi kerékvágásban haladt a munka. Mai lapunk pedig már a rendes nagyságban jelent meg. S reméljük, hogy nem lesz semmi, ami az olvasóközönsség kiszolgálása elé akadályt gördítene.

A pihenőért hiálával adozunk első sorban a betűszedőknek, a kik — bár nem mertük volna tőlük kérni — ily olcsó üdülést szereztek munkában kifaradt idegeinknek.

Köszönettel adozunk olvasóinknak, a kik nem vesztették el türelmüket és egy oldalról sem kaptunk fenyegető leveleket, a miért kíváncsiságukat nem elégíthettük ki a már megszokott arányban.

Végül köszönetet rebegünk városunk és megyénk összes csirkefogóinak, tolvajainak, betörőinek, sikkasztóinak és öngyilkosjelöltjeinek, a kik a nyomdászsztrájk idejében félve óvakodtak valami olyast elkövetni, a mi nyomdafesteket érdemelve.

Végül előfizetőinkhez fordulunk. A sztrájk nemcsak a nyomdatulajdonosokat sújtja, hanem a szerkesztőket, illetőleg a lapkiadókat is. Leszállt a munkaidő és fölemelkedett a munkabér. Ehhez a lapkiadóknak, tehát nekünk is hozzá kell járulnunk, (nem a munkaidő leszállításához, hanem a munkabér felemeléséhez.) A lap előfizetési árát — sajnos! — nem emelhetjük fel, hanem egyet kérünk aljazzal. Azt, hogy előfizetőink az előfizetési díjakat bekielteni kegyeskedjenek, különösen pedig azok, a kik még némi hátralékkal dicsekszenek, azt mielőbb bekielteni ne terhelhessenek.

(Szerk.)

— **A mentők munkája.** Pintér Ferenc 20 éves szárazréti lakos már hosszabb idő óta állt megfigyelés alatt, mert több lap arra engedett következtetni, hogy elméje elborult. Az utóbbi napokban annyira fokozódott betegsége, hogy a mentők beszállították a kórházba.

— **Farsang.** A székesfehérvári m. kir. VI. számú csendőr-kerület legénységi könyvtára javára a Székesfehérvárott állomásozó csendőr altiszt kar 1904. február hó 1-én a Magyar király szálloda összes termeiben zártkörli táncestélyt rendez. Belépti-díj: személyenként 1 korona, családjáig 1 kor. 60 fill.

— **Önmérgezés lügkövel.** Diósi Mária 25 éves, Könyök-köz 5. sz. a. lakos megunta az életet s tegnap délután lügkököldöt ivott. Már serdülő korában a bűn útjára tévedt a csinos hajadon s megmélyeztetett lelkiállattal barangolt az országban, hogy perditá szerelmét bocssássa áruba. Gyakran került toloncuton haza, maradása azonban soha sem volt, tovább járt utját mindaddig, míg teljesen enerváltan ismét édesanyja mellé nem került. Sívár lelkeinek unalmas volt az élet, terhe önmagának úgy, hogy kétségbeesésében a halálban kerestét vigasztalást. Tegnap délután lügkököldöt csinált, megitta s mire észrevették, már önkivületi állapotban volt. Dr. Friss orvos nyújtotta az első segélyt, ami után beszállították a kórházba. Életben maradásához kevés a remény.

— **Névváltoztatás.** Fráter Ignác helybeli lakos vezetéknévét helyigminiszteri engedéllyel Losonczy-ra változtatta.

Az aggitentéti kápolna sekrestyési állása megürült. Kerestetik egy lehetőleg nem családós férfi, a ki a sekrestyési teendőt, valamint az aggitentézet közli szükséges közbeszítéseket végzi. Fizetése havi 10 kor. külön lakás és étel.

— **Törvénykezés.** Tegnap itélkezett a törvényszék Halgancz József cipészesség ügyében, aki Petruka Istvánné helybeli lakossal szűz szerelmi viszonya folytán emelkedett ki az ismeretlenség homályából. Boldogan élte világát Petrukanéval s mikor már megunták itt a turbékolást, Triestbe utaztak, hogy suszterüzletet nyissanak, Halgancz ekkor 200 koronát kért az asszonytól s aztán eltűnt. Csalás miatt került most a vádlottak padjára Halgancz s a törvényszék 2 havi fogházra s 40 korona pénzbüntetésre ítélte a fiatal hódító.

— **Allategészségügy.** A Sárszentmihályhoz tartozó Urhidán a száj- és körömfájás fellépett.

Egy öt szobás, előszobával ellátott uri lakás május 1-re kiadó Zöldfa-u. 9. sz. alatt.

SZÍNHÁZ.

Szerda, jan. 13

A svihákok. Lassankint ismét ráborul a mi színházunkra az évek óta megszokott unalmasság, köde s a közönsség távolmaradásával tüntet meg akkor is, ha *Feld Olga „budapesti művésznő”* vendégszereplésével iparkodik a direktor érdeklődést kelteni. Ezen nem csodálkozunk. Ha már a direktor vendégszereplőt hoz, hát: hozzon olyat, a kit nem csak ő nevez művésznőnek, hanem igazolja ezt a játéka is. Hogy Feld Olga még messze van a művésztől, ezt felesleges vitálni, egy előnye van s ez nem egyéb, mint az, hogy „Feld papának” a leánya. Ez azonban nem elég jogcim abhoz, hogy művésznőnek tekintsük.

IRODALOM.

Értesítés. Dr. Vargha Damján ciszt. r. főgymn. tanár „A magyar helyesírás szavai” szójegyzékkel” c. füzet alulírott könyvkiadóhivatal bizományában ment át és csakis ott rendelhető meg. — Ára papírborítékba fizetve 30 fillér, vászonborítékban 40 fillér. — Fizetlennel a Szent István Társulat könyvkiadóhivatala Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.

Kereskedők adóügyi kézikönyve cím alatt Mészáros Kálmán debreceni pü. tisztviselő újabb munkája január elején jelent meg. A munka tartalmazza a III. o. ker. adó, az üzleti alkalmazottak I. és IV. o. ker. adója, a tőkekamatadó, hadmentességi díj, kereskedelmi és iparkamarai illeték, dohány- és bélyegeladás, italmérés, községi és megyei pótdadó és a közadók kezelésének ismertetését, gyakorlati tanácsokkal, magyarázatokkal, példákkal és az összes előforduló fontosabb esetekre kérvénymintákkal ellátva. Régi hanyatt pótolt ez a könyv. Sokat hangoztatott panasza, hogy a kereskedő adóval túl van terhelve, vagy oly adókat kell megfizetnie, melyek őt jog- és törvény szerint nem terhelhetik. S bizony sajnos, hogy ez a panasza a legtöbb esetben valóban bizonyult. Igaz ugyan, hogy az illetékes és arra hivatott hatóságok a jogos panaszokat mindig orvosolják, ha azt a felek kérelmezik, ámde egy kérvény az adózónak 4—5 koronájába, sőt többé is kerül. Ezen nehézségek megszüntetése ezen kézikönyv által, mert ebben a kereskedő összes fentebb elősorolt ügyeire nézve felvilágosított tállal s minden egyre előfordulható esetre ott tállalja a megfelelő kérvénymintát, melyet csak le kell másolnia. A könyv ára bérmentes küldéssel 1 korona, megrendelhető a Csokonai-nyomdától Debreczenben.